

WOT: Wet op OnderwijsToezicht: kwaliteitsbeleid

Binnen de nieuwe wet op het onderwijstoezicht (WOT) is de school zelf verantwoordelijk gesteld voor kwaliteitsbeleid. De belangrijkste wijziging daarin is dat de inspecteur niet zelf zal toetsen maar in zijn beoordeling zal aansluiten op de schoolevaluatie. Dat betekent naast het opstellen van een eigen schoolplan, schoolgids en klachtenregeling ook het voeren van een eigen kwaliteitsbeleid. De school stelt zelf een meerjarenplanning (schoolplan) op, waarin de speerpunten van beleid en concreet geformuleerde doelstellingen voor de komende vier jaar zijn vastgesteld. Daarnaast vervaardigt de school een schoolgids, met daarin een planning voor het komende jaar en een jaarverslag van het afgelopen jaar. In dit laatste gedeelte vindt verantwoording plaats over ondernomen activiteiten en over het wel of niet behalen van gestelde doelen. Daarnaast herbergt de schoolgids een jaarplanning.

De school dient in haar schoolevaluatie een tweetal zaken bij de inspectie aan te leveren:

- Zelfevaluatie van de school (oordelen van de school)
- In aanvulling daarop: uitkomsten van externe beoordelingen zoals neergelegd in visitatie-, doorlichtings- en onderzoeksrapporten (onderliggende data)

De inspecteur beoordeelt vervolgens of de aangeleverde stukken aan de kwaliteitscriteria voldoen. De kwaliteitsdomeinen 'zorg voor kwaliteit', 'onderwijs en leren' en 'opbrengsten' worden daarbij onder de loep genomen. De inspectie bekijkt of iedere school eenzelfde soort invulling hanteert in haar kwaliteitscriteria. Hierbij zijn een drietal zaken van belang:

- Baseert de school haar oordelen op elementen die in het waarderingskader van de inspectie bij de indicatoren terugkomen?
- Zijn de aangeleverde data van recentere datum dan de gegevens die de inspectie zelf heeft? Zijn de aangeleverde data betrouwbaar?
- Wie heeft evaluatie uitgevoerd? Zijn de gegevens representatief?

Kortom: de inspectie gaat na hoe systematisch de school in het verleden haar onderwijs heeft geëvalueerd en hoe deze is ingebed in haar totale kwaliteitszorgcyclus.

Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg gaat over activiteiten die erop gericht zijn de kwaliteit van het onderwijs te bewaken. Scholen dienen systematisch en regelmatig de kwaliteit van onderwijs en leren en van de opbrengsten vast te stellen en – waar nodig – acties ondernemen om de kwaliteit te verbeteren en borgen.

Vragen en antwoorden daarbij zijn:

- Waarin is de school goed en hoe kan zij dit zo houden?
- Waarin is de school minder goed en hoe kan zij dit verbeteren?
- Biedt het onderwijs de leerlingen optimale mogelijkheden om tot ontwikkeling en verwerving van kennis, inzicht en vaardigheden te komen?
- Sluit het onderwijs voldoende aan bij de onderwijsvragen van leerlingen?

Onderliggende gedachte hierbij is dat de opvattingen van de school over wat zij kwalitatief

goed onderwijs vindt naar voren moeten komen. De school dient een duidelijke visie te hebben, rekening houdend met de kenmerken van de leerlingenpopulatie en de eisen van belanghebbenden uit de schoolomgeving. De school vertaalt haar opvattingen over goed onderwijs in heldere en passende doelstellingen.

Beleidscyclus

Activiteiten op het gebied van zelfevaluatie en schoolverbetering krijgen een vaste plek binnen de beleidscyclus van de school. Daarbij is een heldere koers van belang. Goede kwaliteitszorg vindt systematisch, integraal en cyclisch plaats, aan de hand van duidelijke procedures, instrumenten en criteria.

Systematisch: wordt jaarlijks bekeken (bijvoorbeeld op het gebied van opbrengsten);

Integraal: betreft belangrijke aspecten van het onderwijs en vindt plaats binnen alle geledingen van de school;

Cyclisch: vindt op continue basis plaats, de opvolging van zelfevaluatie en verbeteringsactiviteiten.

Schoolontwikkeling

Binnen de kwaliteitszorg gaat de school systematisch en regelmatig na in hoeverre de personele en materiële middelen schoolverbetering mogelijk maken. Dit is nodig om de zelfevaluatie beter te duiden en consequenties van de noodzakelijk geachte verbeteringen in te schatten.

De school bekijkt in hoeverre de uitkomsten van de zelfevaluatie zich verhouden tot de streefdoelen, zoals geformuleerd door de instelling. Vervolgens bepaalt de school welke consequenties de uitkomsten van de zelfevaluatie hebben voor de verdere ontwikkeling van de school. Dit resulteert in een verbetertraject voor de langere termijn met concrete acties voor de korte termijn en concrete maatregelen om verbeteringen te realiseren. Bewaking van kwaliteit betekent ook dat het effect van verbeteringsactiviteiten wordt vastgesteld en dat communicatie daarover op een open manier plaatsvindt.

Tevens is van belang welke concrete maatregelen de instelling treft om zowel de geconstateerde kwalitatief sterke aspecten binnen de school, als de ook gerealiseerde verbeteringen te behouden.

Indicatoren

De beoordeling van de 'kwaliteit van kwaliteitszorg' vindt plaats op basis van zes indicatoren.

- De school heeft zicht op haar eigen uitgangspositie (leerlingenpopulatie, regio, eigen kwaliteit, gewenste verbeteringen);
- De school heeft haar eigen doelen geformuleerd (onderwijs en leren, opbrengsten, schooleigen doelen);
- De kwaliteitszorgactiviteiten kenmerken zich door een systematische aanpak (beleidscyclus, aansturing, professioneel handelen, verbondenheid veld, kwaliteitsborging);
- De school evalueert systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten van onderwijs en leren (procedures en instrumenten, planning, betrokkenheid);
- De school werkt aan verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs (prioriteiten, planning, personele en materiële middelen, aantoonbaarheid verbeteringen, effecten)

verbeteractiviteiten);

- De school legt verantwoording af aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit (inzichtelijke kwaliteitsgegevens, verantwoording).

In feite komt het neer op beantwoording van de volgende vragen:

- Doet de school de goede dingen?
- Doet de school die dingen goed?
- Hoe weet de school dat?
- Vinden anderen dat ook?
- Wat doet de school met die wetenschap?

Veranderende rolrelaties

Door de invoering van de WOT ontstaat een veranderende rolrelatie tussen schoolleider en inspecteur. Dat vraagt van beiden nieuwe competenties.

Van		Naar
Inspectie is leidend	→	Instelling is leidend
Standaard aanpak	→	Aanpak op maat
Gezond wantrouwen	→	Vertrouwen als basis
Uniformering	→	Variatie
Oordelend	→	Communicerend
Controlerend en toetsend	→	Stimulerend en inspirerend
Eenzijdige agendering	→	Samen agenda bepalen

Tot de belangrijkste competenties van de schoolleider behoren dat hij leiding moet gaan geven aan processen van school- en professionele ontwikkeling. Hij dient een visie te hebben op kwaliteit(sbeleid). Daarbij gaat het om de kwaliteit van het primaire proces: van het leren van kinderen en van leraren. De schoolleider dient daarbij te erkennen dat zijn leerkrachten zelfstandige en ervaren professionals zijn, die in staat en bereid zijn zelf hun verantwoordelijkheid te nemen. Hij neemt daarbij de rol aan van procesmanager, die de processen van collectief leren entameert, iemand die leraren weer aan het leren krijgt.

Implementatie

Bij de implementatie van het kwaliteitsbeleid houdt de school rekening met de volgende zaken:

- Kwaliteitszorg is ingebouwd in de beleidscyclus;
- Focus ligt op mensen en niet op systemen;
- Betrekken ouders en leerkrachten is van belang;
- Klein beginnen, doen wat je belooft;
- Koppeling met andere trajecten (WSNS, IPB, GOA);
- Management is verantwoordelijk.

Kwaliteitsbeleid is en blijft één van de belangrijkste taken van een schoolleider. Belangrijkste daarbinnen is het organiseren van de beleidscyclus en het aanspreken van mensen op hun professionaliteit. Daarnaast is het betrekken van belanghebbenden (met name ouders), het

stellen van doelen en het monitoren van de voortgang van belang.

Ook het aanbrengen van samenhang tussen ontwikkelingen (WSNS, IPB, GOA) en kwaliteitsbeleid van de school blijft aandachtspunt.

Kwaliteitszorg op basisschool Cobbeek; onze gezamenlijke verantwoordelijkheid

Kwaliteitszorg zien wij als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van directie en team. Dit vraagt om een continu proces van gemeenschappelijk investeren.

De keuzes van de speerpunten van beleid dragen bij aan het uitbouwen van het strategische vermogen van de school en zijn gericht op de verhoging van de kwaliteitszorg en het primaire leerproces.

We zijn gericht op verbeteringen die recht doen aan de diversiteit van de leerlingen en aan het principe van inclusie.

De nadruk in ons beleid en in onze kwaliteitszorg ligt op het primaire proces: de kwaliteit van leren en onderwijzen. Wij willen leerlingen tot succesvolle lerenden maken, die betekenisvolle zaken hebben geleerd en die weten hoe je kunt leren. Een voorwaarde daarvoor is dat ook ons hele team uit succesvolle lerenden gaat bestaan, die weten hoe je aan kwaliteitsverbeteringen kunt werken.

Wij vinden het belangrijk om duidelijk over kwaliteitsopbrengsten te communiceren, zodat helder wordt wat kwaliteitszorg oplevert voor leerlingen, individuele medewerkers en het team en stichting als geheel.

Per speerpunt van beleid formuleren we wat we onder kwaliteit verstaan. Dit komt tot uiting in de doelomschrijvingen en kritische succesfactoren. De gekozen speerpunten zijn verantwoord vanuit het beleidsplan van de Stichting Veldvest en de daaraan gerelateerde stichtingsdoelen en vervolgens in het Schoolplan van basisschool Cobbeek 2007–2011 vertaald naar eigen schooldoelen en speerpunten. Ze zijn met het team en schoolraad besproken en verantwoord in "Formatieplan 2010–2011".